

Bibliografie

1. „Declarația de la Lisabona“, Convenția de recunoaștere a studiilor din domeniul Învățământului Înalt în regiunea Europeană, Lisabona, 11.04. 1997.
2. Đorđević, B., (2004), Darovito dete i roditelji, nastavnici i drugi odrasli - *Copilul supradotat și părinții, cadrele didactice și cei adulți despre cei supradotați*, - Beograd, Belgrad.
3. Furlan, I., (1986), Darovita djeca i škola - *Copiii supradotați și școala* -, Muzička kultura, 2, Cultura muzicală 2, Zagreb.
4. Grupă de autori, Universitatea Europei 2010 ?, (2000): „Plasa învățământului Academic European”, Editura „Čigoja”, Belgrad.
5. Grupă de autori, (2001): *De la viziune la pași concreți*”, I-a Conferință internațională, Belgrad.
6. Ivić, I., Pešikan, A., Janković, S., Kijevčanin, S., (1997): Aktivno učenje-*Învățarea activă*, Institut za psihologiju, Institutul de Psihologie, Beograd,
7. Lelea, J., (1995), Pojmovno određivanje muzikalnosti na ranom uzrastu kao uslov identifikacije darovitosti - *Determinarea noțiunii muzicalității la o vârsta fragedă, o condiție a identificării supradotării* -, Zbornik 1, Viša škola za obrazovanje vaspitača, Vršac.
8. Lelea, I., (2005): *Cultura muzicală pentru casa a I-a a școlii elementare*, Institutul pentru publicarea manualelor, Novi Sad-Belgrad.
9. Lelea, I., (2006): *Cultura muzicală pentru casa a II-a a școlii elementare*, Institutul pentru publicarea manualelor, Novi Sad-Belgrad.
10. Lelea, I., (2007, în fază finală): *Cultura muzicală pentru casa a III-a a școlii elementare*, Institutul pentru publicarea manualelor, Novi Sad-Belgrad.
11. Maksić, S., (1998): Darovito dete u školi-*Copilul supradotat în școală* -, Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Institutul de cercetări pedagogice, Belgrad.
12. Renzulli, J.S. (1986): *The Three-Ring Conception of Giftedness: a developmental model for creative productivity*, in: R.J. Sternberg & R.J. Davidson (Eds.), *Conceptions of giftedness*, Cambridge University Press, Cambridge, pp. 53-92.

INTĂRIRIA BAZEI INFORMATIV – DOCUMENTARE A ȘCOLII RURALE**Teodor PĂTRĂUȚĂ**

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad**Departamentul pentru pregătirea personalului didactic**

Adresă: str. Praporgescu, nr.1 – 3, tel 0257/338533,

0257/250609, e-mail: cup@uvvg.ro

Abstract

The material foundation that most of our school from the countryside must have as institutions that genuate education, but also institutions that create and release knowdge is almost non - existent. The analysis made this year by the Presidential Commission for Education in its report, Romania of Education, Romania of Research had lead to the conclusion: the Romanian system of education needs a structural and profound change in order to be efficient and competitive for the European Union.

The analysis of Romanian school's situation regarding the necessary changes that must be done leads to the logis conclusion shown by real facts: we need to change our schools to a complete structural – functional perspective.

Cuvinte cheie: baza informativă, câmp educațional, oportunități de învățare, învățarea de tip e – learning, șanse educaționale.

Ne aflăm într-o perioadă de expansiune dinamică a cunoașterii. Investigații făcute cu pasiune și competență de puternice grupuri de cercetători se înregistrează în întinsul domeniu al cunoașterii de la microcosmosul subcelular până la realitățile planetare. Cercetări complexe din domeniul tehnologic și metodologic sunt asociate procesului universal al cunoașterii. Rezultatele cercetărilor științifice nu rămân în sertar, ci sunt difuzate în cercuri sociale largi, introduse în activități practice. Transmiterea socială a rezultatelor cunoașterii e universală, așa încât suntem îndreptățiți să vorbim de societatea cunoașterii. Activitatea desfășurată în cadrul instituțiilor școlare se integrează acestui efort universal de creație și difuziune științifică. Integrarea școlii în marile procese ale cunoașterii e un fapt firesc. Formarea tinerei generații se realizează de către slujitorii școlii, deci de către educatorii copiilor, cu ajutorul unui volum de cunoștințe selectat după criterii logice și psihologice din patrimoniul științei universale. Curricula școlară delimitează clar acest volum. Activitatea școlară este însă și un prilej de cunoaștere a proceselor intelectuale, afective și volitive ce sunt generate de actul transmiterii și asimilării cunoștințelor prevăzute de curricula școlară. Procesul de învățământ devine astfel un spațiu de investigație științifică, de aprofundare a cunoașterii, schimbărilor prin care trece ființa umană în devenirea sa de la copilărie la maturitate. Aceasta e societatea cunoașterii în care trăim.

Aria socială în care e format copilul – școală, familie, context social – a devenit câmp de observație și investigație psihică încă la marii gânditori greci. Istoria pedagogiei ne oferă dovezi convingătoare ale faptului că marile construcții pedagogice ale lui Comenius, Pestalozzi, Herbart, au avut ca punct de plecare activitatea didactică. În timpul activității didactice a fost făcută constatarea că transmiterea cunoștințelor și asimilarea lor are efecte multiple: cunoștințele sunt păstrate și au efecte intelectuale, afective, voliționale, comportamentale. Activitatea școlară în complexitatea ei își păstrează acest rol de generator de cunoaștere și azi. Mai mult chiar, datorită contextului social extrem de diversificat sub raportul influențelor exercitate asupra copilului, școala și-a amplificat resursele sale generatoare de cunoștințe și a devenit un câmp de investigații biologice, psihologice, sociologice, pedagogice, medicale, ecologice, juridice, etc. Unii educatori au sesizat noutatea unor manifestări ale elevilor și au încercat să le explice. Și-au alcătuit veritabile

portofolii cu informații despre viața școlară, despre inter-relațiile din clasă, despre influențele externe, despre comportamentele elevilor. În activitatea educatorilor se observă un transfer atent de informații despre elevi, despre performanțele și conduitele lor. E o dovadă concludentă a faptului că activitatea școlară oferă educatorilor și cercetătorilor pregătiți pentru investigarea fenomenelor socio-umane un atrăgător și captivant câmp de investigații.

Activitatea școlară și-a îmbogățit enorm spațiile sale de cunoaștere prin apariția unui nou mod de învățare. În viața școlii a apărut învățarea electronică bazată pe tehnologia informațională și comunicațională și se întrepătrunde cu cea clasică reprezentată de utilizarea textului imprimat de la Gutenberg până azi. Alături de posibilitățile de informare și documentare oferite de fondul de cărți existente în biblioteca școlii, au apărut în școală posibilitățile nelimitate de informare oferite de internet. Instituția educativă a devenit astfel o instituție deschisă la lume prin rețelele oferite lumii școlare de tehnologiile informaționale. Concluzia acestei realități este formulată de profesorul ieșean Constantin Cucoș: „sistemul național de instruire nu se poate închide în sine, nu poate deveni suficient sieși nu se poate izola, ci trebuie acum racordat instituțional și procesual la liniile de evoluție de pe plan mondial”.

Privind sistemul național de educație și exigențele racordării lui la direcțiile de evoluție existente pe plan global, se ridică însă câteva întrebări. Le formulăm: Dispune școala românească de posibilitățile de informare și documentare solicitate de procesul cunoașterii în sectorul educativ? Ce acțiuni putem întreprinde pentru a facilita întâlnirea pedagogilor români cu colegi de-ai lor din Uniunea Europeană și a proceda la un transfer activ de informații pedagogice? Ce acțiuni sunt necesare în școala românească pentru întărirea bazei ei informativ – documentare încât instituția să exercite o funcție stimulativă de cercetare printre slujitorii ei? Vom încerca să răspundem la aceste întrebări referindu-ne la sectorul școlii rurale, în care se află instituții cu grele suferințe de funcționare.

Existența unui spațiu școlar care e saturat de suferințe, încercări și probleme și poate deveni obiect de investigații multidisciplinare ne obligă la acțiune pe toții slujitorii școlii preocupați de progresul statului românesc. Vom găsi în statele din Apuseni, Țara Oașului, Maramureș, în unele zone moldovene, din Țara Hațegului și Nordul Olteniei instituții școlare în care frecventarea lor de către copii dornici să stăpânească meșteșugul scrierii și citirii e un veritabil act eroic în sfera culturalului. Ispita de-a efectua laborioase investigații în aceste instituții școlare devine un adevărat îndemn cultural. Avem în orice demers făcut în zona rurală pentru cunoașterea procesului de învățare modelul măreț oferit cu șapte – opt decenii în urmă de entuziaștii cercetători cunoscuți în istoria științelor sociale sub denumirea Școala sociologică de la București de sub conducerea profesorului Dimitrie Gusti. Cercetările lor au dat dimensiunile europene ale sociologiei românești.

Baza materială de care dispune numeroase școli din satele noastre ca instituții generatoare de educație, dar și de creație și difuzare a cunoașterii e aproape inexistentă. Analiza făcută în acest an de Comisia Prezidențială pentru Educație în raportul său, România educației, România cercetării, a condus la formularea unei concluzii așteptate: învățământul românesc are nevoie de o schimbare profundă și structurală pentru a deveni eficient și competitiv în Uniunea Europeană. Analiza situației școlii românești în perspectiva schimbării necesare ne duce la concluzia logică impusă de situația de fapt: avem nevoie de schimbarea instituțiilor școlare într-o perspectivă integrală structural – funcțională.

În alți termeni înseamnă că trebuie să ne gândim la baza material – igienică a școlii, la contextul ecologic în care funcționează, la dotarea tehnologică din laboratoare și muzee, la baza informativ – documentară, la relațiile cu familia, la contextul relațiilor cu forurile administrative locale și cu autoritățile ierarhice din domeniul învățământului, dar și la ansamblul relațiilor din interiorul instituției școlare. Pe toate aceste aspecte le subordonăm unui concept general sub raport pedagogic: mediu de învățare. Disfuncționalitățile apărute în orice element structural al instituției are urmări negative și în funcționarea altor structuri. Mă refer la un singur exemplu. Rezolv o problemă de matematică cu elevii unei clase de gimnaziu. Notez datele problemei pe tablă, iar elevii

mă urmăresc și notează în caietele lor. Tabla pe care notez e albită de particulele de cretă care s-au imprimat pe stratul de culoare neagră. Elevii, în special cei din ultimele rânduri, nu pricep bine, corect, cifrele, semnele, valorile numerice etc. Se mișcă în bănci, se consultă, agită și pe vecinii lor și iată în clasă apare preocuparea de înregistrare corectă a datelor problemei. Elevii nu încearcă o aprofundare mintală pentru relațiile aritmetice dintre datele problemei, deci ei nu sunt pregătiți

pentru judecata aritmetică. Dar eu nu am xerox în școală pentru a recurge la pregătirea unor fișe individuale de lucru. Dificultățile predării matematicii sunt clare în acest caz. Dar dacă școala nu are bibliotecă, nici un laborator cu calculatoare, dificultățile vor fi mari pentru predarea literaturii, istoriei, geografiei și a altor obiecte.

Baza informativ – documentară a școlii oferă oportunități de învățare prin integralitatea ei. Metodele pedagogice și procesele intelectuale puse în mișcare de tehnologiile informației și comunicării în ansamblul lor oferă principala responsabilitate asupra câștigurilor la nivelul învățării. Concluzia clară: tehnologia informațională facilitează procesul învățării. Dar tehnologia informațional – comunicațională facilitează procesul funcționării instituției școlare. Pornind de la relația de interdependență dintre funcționarea școlii și performanțele învățării, vom stăruii, în prima ordine, asupra informării instituțiilor școlare și implicit a educatorilor din cadrul lor prin circulația informației administrative și pedagogice. Buna funcționare a instituției școlare este facilitată de existența în patrimoniul informațional al școlii, a legislației școlare, a regulamentelor de funcționare, a curriculumului și a documentelor de bază privind structura anului școlar, organizarea acțiunilor de deschidere și încheiere a anului școlar și de perfecționare a educatorilor. Sub raport pedagogic e imperioasă efectuarea abonamentelor la Tribuna învățământului, a unui cotidian local sau regional pentru a cunoaște informațiile despre școli în organele de presă locale, a unor anuare școlare sau publicații pedagogice editate de organele ierarhice de învățământ.

În privința bibliotecii ca factor principal de informare și documentare, s-a conturat soluția integralității în sensul că biblioteca școlii cuprinde atât patrimoniul de tipărituri necesare pentru învățarea clasică realizată prin lectura textului imprimat pe hârtie, cât și instrumentele necesare pentru învățarea electronică adică: existența calculatoarelor, a posturilor internet, a copiatoarelor, și chiar a telefoniei mobile. În această perspectivă cabinetul de informare și comunicare dispune de posibilități mai ample de susținere a procesului de valorificare a oportunităților oferite de calculator și internet. Problema capitală este aceea a existenței acestui cabinet dotat cu tehnologia care să permită învățarea asistată de calculator, lectura textelor de pe paginile Wep care conțin informațiile căutate. Un cabinet dotat cu tehnologia necesară și condus de un pedagog competent în gestionarea ei facilitează învățarea de tip e- learning și contribuie la îmbogățirea volumului de cunoștințe de care dispun elevii.

Dacă ne gândim la principiul egalizării șanselor la educație și analizăm situația reală existentă în școala românească sub raportul dotării instituțiilor școlare cu tehnologia de informare și comunicare, vom găsi mari decalaje în multe școlii din rețeaua instituțiilor educative. Sunt școli din mediul rural unde nu funcționează o bibliotecă școlară cât de mică atât de necesară pentru lectura școlarilor. În aceste școli realizarea proiectului informatizării fiecărei clase la care se gândesc pedagogii preocupății de progresul școlii românești este, sub duritatea, constrângerilor financiare, un obiectiv destul de îndepărtat. Dacă ne gândim la strategii macro de instruire pe baza TIC, e absolut necesar să reflectăm profund și în perspectiva viitorului îndepărtat privind educarea generației actuale de copii la o strategie națională de înființare în fiecare școală rurală a unui cabinet informatic și documentar care să cuprindă instrumentele necesare și dotarea care se impune pentru a facilita învățarea clasică dar și cea electronică. Numai în acest fel ajungem la egalizarea șanselor pentru toții copiii țării, căci adevărul ce se impune pentru a fi rostit este că școlile rurale sunt defavorizate.

Un segment informativ sărac și neglijat în școala rurală este constituit de circulația anevoioasă a cărții pedagogice. Lucrării de bază din domeniul pedagogiei elaborate de Miron Ionescu, Constantin Cucoș, Ion Nicola, Elena Joița, Romița Jucu, Ion Cerghit, etc. nu se găsesc în

bibliotecii. Se găsesc cu greu lucrări privind metodologia evaluării, metodologia utilizării noilor tehnologii, a predării limbilor moderne și, ceea ce e îngrijorător, circulația aproape inexistentă a publicațiilor care să dezbată întrebările, provocările și oportunitățile constituite de construirea spațiului educativ integrat. Școala rurală e o instituție îndepărtată de dezbaterile privind legislația europeană în domeniul învățământului și preocupările pedagogice actuale. Îndrumarea pedagogică

este bazată pe experiența celui care o efectuează și mai puțin pe bibliografii și referiri la lucrări pedagogice. Problema informării pedagogice a cadrelor didactice rămâne deschisă și presantă prin efecte.

În eforturile generațiilor de constituire a civilizației românești școala a fost un factor de înălțare spirituală a poporului. Școala a fost o instituție plină de vitalitate, care a format creatori și inovatori și a cizelat caracterele viitorilor cetățeni. În săli nici de clasă și în cancelarii modeste cu puțin mobilier, învechit însă de scurgerea timpului, s-au perindat generații de dascăli înflăcărați, devotații poporului, care au fost, în viața satului îndrumători de suflet ai generațiilor. Școala românească a avut în interiorul ei un climat cald, înălțător prin puterea cuvântului rostit cu înflăcărare de spirite chemate pentru întărirea sufletească a copiilor. Legătura școlii rurale cu comunitatea locală a fost puternică și a determinat concentrarea forțelor vitale ale satului în jurul școlii. Etosul creator, generator de energie și putere sufletească nu mai este. S-a deteriorat în decursul schimbărilor istorice. Avem nevoie de refacerea puterii sufletești a grupului didactic a ridica școala peste greutatea și vrăjmășiile timpurilor.

Bibliografie

1. Constantin Cucuș, *Informatizarea în educație*, Polirom, Iași, 2006, p - 55
2. *Tribuna învățământului*, anul LVIII, nr. 908 – 909 din 2007, p – 6-7
3. Cristea Boboilă, *Învățarea constructivistă asistată de TIC-uri*, în „Strategii constructiviste în formarea inițială a profesorului”, vol. I. Coordonator Elena Joița, editura Universitaria, 2005, Craiova, p – 163
4. Miron Ionescu, *Instrucție și educație*, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2005, p - 433

STYLE GROUPS IN HIGH-SCHOOLS-SOCIOLOGICAL SURVEY ON TEENAGERS' BEHAVIOUR

Grupuri de stil în învățământul liceal - cercetare sociologică a comportamentului liceenilor